

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ
AUTOMOTIVE MANUFACTURERS ASSOCIATION

Basın Bülteni

Otomotiv Sanayinde 2009 ve 2010 Yılına Bakış

2008 yılının son çeyreğinde ABD'de başlayan finansal kriz, hızla küresel bir nitelik kazandı ve tüm pazarlarda talep düşüklüğü ortaya çıktı.

Hurda araç teşviki ile 2005 yılında 785 bine kadar ulaşan toplam iç pazar, daha sonraki daralmalar ve küresel krizin de etkisi ile 2008 yılında 526 bine düştü.

2002'den beri her yıl istikrarlı bir şekilde artan ihracat ile 2008'in ilk 6 ayında yıllık 1,5 milyon üretim hızına ulaşıldı. Küresel kriz nedeniyle, 2008'in ikinci yarısında ihracat sipariş iptalleri ve iç pazar daralması sonucunda 2008 yılı üretimi ancak 1,150 milyon olarak gerçekleşti.

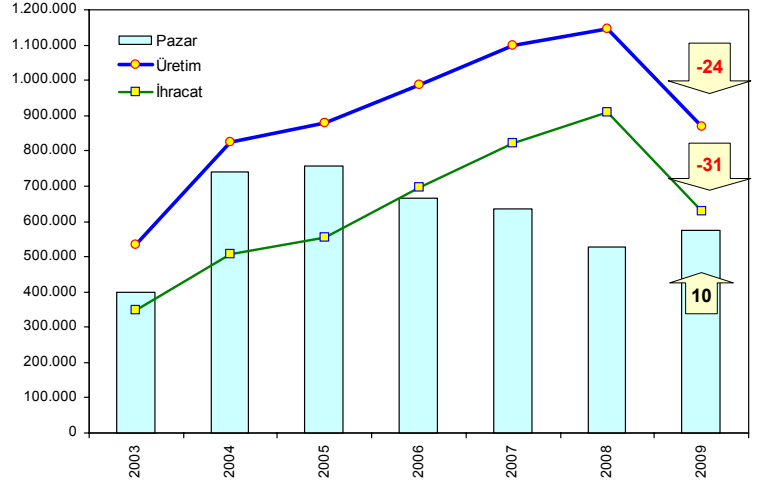
Krizde hızla artan stokların eritilmesi ve talebin canlandırılması amacı ile Hükümetimizin 15 Mart/16 Haziran tarihleri arasında uyguladığı ÖTV indirimi, daha sonra azalarak 30 Eylül 2009 tarihine kadar devam etti. ÖTV indirimi silindir hacmi 1.600 cc den küçük otomobillerde önce % 14 ve sonra % 7; kamyonetlerde ise önce % 8 ve sonra % 6 fiyat indirimi sağladı.

Bunun sonucu bu araçlarda talep artarak stokların eritilmesi ve üretimin devamı ile vergi gelirlerinin artışı sağlandı. Daha sonra şirketlerin desteklediği kampanyalar ile talep artışı sürdürüldü. Böylece 2009'da bu araçlarda iç pazar % 23 arttı.

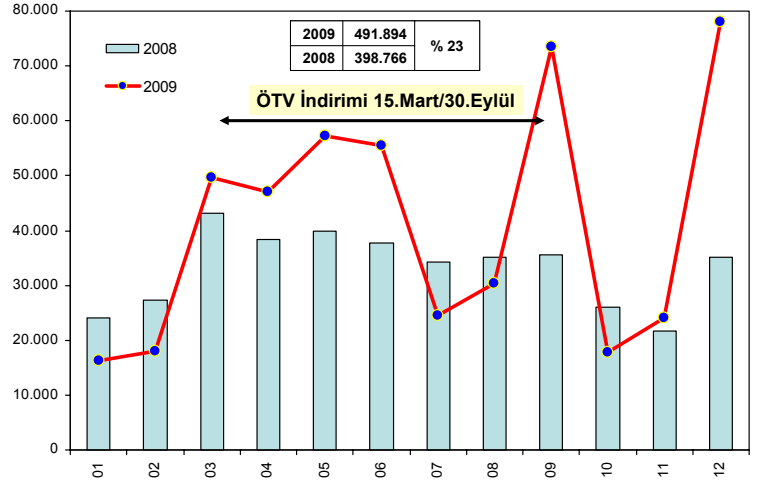
Minibüs, midibüs ile kamyon ve otobüs gibi ağır ticari araçlarda ÖTV değerinin düşük olması, bu araçlarda indirim etkili olmamasına neden oldu. Bu araçlarda KDV indirimi önerisi ise Hükümetimizce uygun bulunmadı. Ekonomik krizin etkisi ile bu araçların talebi % 34 gibi büyük oranda geriledi.

Sanayimizin üretiminde büyük yer tutan ticari araçlarda ihracat azalması ile birlikte üretim kaybı % 60 düzeyine yaklaştı. Tedarik zincirinde yer alan diğer sınıai ve ticari işletmelerde yıl içinde çalışılan günlerin 2/3 ünde üretime ara verildi. Yüksek katma değer ile üretim yapan bu sanayimizde önemli ekonomik kayıplar gözlemlendi.

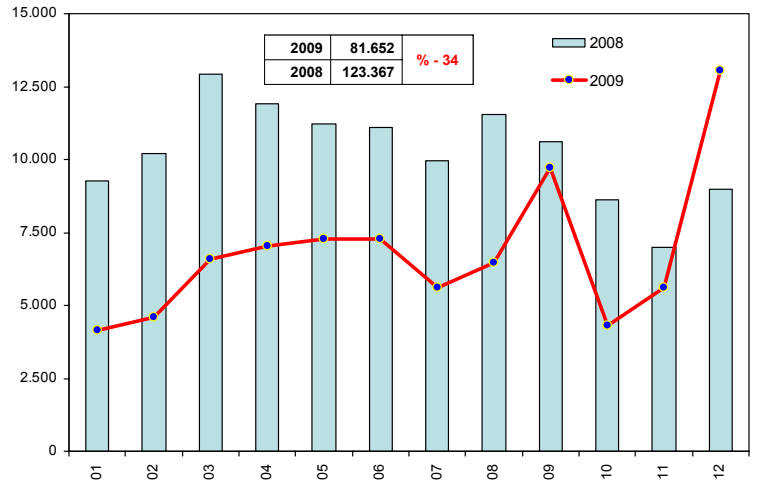
Üretim İhracat Pazar

Otomobil ve Kamyonet Pazarı

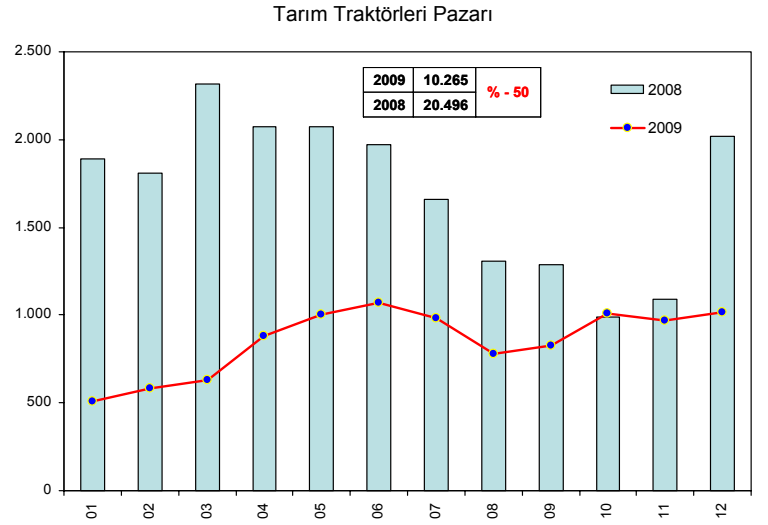

Diğer Ticari Araçlar Pazarı

Küresel kriz tarım sektöründe de önemli olumsuz etkiler yarattı. Azalan üretici gelirleri traktör başta olmak üzere tüm girdilere olan talebi sınırladı.

Traktör talebi 2009 yılı içinde % 50 gibi büyük oranda geriledi. Kriz nedeni azalan talebin desteklenmesi için bu ürünlerde herhangi bir teşvik uygulanmadı.

2009 yılında küresel kriz ortamında sonuç olarak;

- ÖTV indirimi ile yalnız silindir hacmi < 1.600 cc olan otomobiller ile kamyonetlerden oluşan hafif ticari araçlarda Mart-Eylül ayları arasında talep artışı sağlandı ve bu dönemde ek olarak 150 bin araç satıldı. Bu sayede bu pazarda talep yıl toplamında % 23 dolayında arttı ve bu artış toplam pazara % 10 olarak yansdı.
- Bu ürünlerde stoklar hızla erirken, stoktaki ürünlerin satışı ile kamu gelirleri ek olarak arttı, tedarik zincirinde yer alan aksam parça üreticileri, araç üreticileri ve yetkili bayiler işlerini sürdürebildiler.
- Diğer ticari araçlarda ve traktörde herhangi bir teşvik uygulanmadı ve pazarda talep sırası ile % 34 ve % 50 gibi yüksek oranda geriledi. Aşırı stoklar uzun süre yük olarak taşındı, tedarik zinciri içindeki tüm işletmeler toplam çalışılan günlerin 2/3 ünde üretime ara vermek zorunda kaldı. Çok iyi yetişmiş insan gücünün korunması için; işveren, sendikalar ve hükümetimizin fedakârlık yapması gerekti.

Diğer taraftan, Şubat ayında yürürlüğe giren Kısa Çalışma Ve Kısa Çalışma Ödeneği Mevzuatı sayesinde İşsizlik Fonu kaynaklarının kullanıma açılması ile sanayimizde büyük emek ve maliyetle yetiştirilen insan gücü kaybı asgari düzeyde tutulabildi.

- Çoğunlukla yerli tasarım ve ArGe ile geliştirilen özgün ürünlerle küresel pazarlar için daha fazla yerli katma değer ile üretim yapan ticari araçlar ve traktör sanayii krizde önemli zarar gördü.
- Özellikle ağır ticari araçlar pazarında yaşanan keskin düşüşlere bağlı olarak bir önceki yıla göre, 2009 yılında ihracatta % 31 ve toplam üretimde ise % 24 düzeyinde daralma yaşandı.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Üretim	533.672	823.408	879.452	987.580	1.099.413	1.147.110	869.953
İhracat	346.830	508.397	552.838	696.688	820.370	910.270	628.973
Pazar	397.963	741.269	758.537	665.515	634.206	526.544	574.000

2001 ve 2002 yıllarında ülkemizde etkili olan krizin ardından, özellikle 2003 yılından itibaren iç pazara ek olarak AB ülkeleri ile entegrasyon sürecindeki yoğun gelişmelerle birlikte, sanayimizin ihracatı hızla gelişmeye başlamıştır. Otomotiv sanayimiz yapmış olduğu yeni yatırımlar sonucunda üretiminin % 80 gibi önemli bir kısmını ihraç edebilir hale gelmiş ve üretimini 2008 yılında 1,150 milyon adede yükseltmiştir. 2000 yılına göre ihracatımız beş kat artmış, sanayimiz Türkiye ihracat sıralamasında yedinci sıradan birinciliğe yükselmiştir.

Küresel krizin yaşanan olumsuz etkileri içinde, sanayimiz adına olumlu gelişmeler de görüldü. 2009 yılında yürürlüğe giren ArGe Destekleri Mevzuatı çerçevesinde, Sanayi ArGe Merkezlerinin kurulması ve

ArGe Alt Yapısı ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Şu anda sanayimiz, kurulan 60 ArGe merkezi içinde 16 adet Merkez ile diğer sektörler arasında ilk sırada yer almaktadır.

Öte yandan sanayimizin küresel rekabet gücü kazanmasında en önemli etken olan Dış Ticarete ArGe Devlet Yardımları uygulamalarında bu yıl beklenmedik sınırlandırmalar yaşanmıştır. Yatırımlarla ilgili yeni teşvik mevzuatında da belirsizlikler ve vergi sistemindeki sorunlar da devam etmektedir.

2010 yılına bakışımız aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Gerek yurt içi gerek AB pazarında bu yıl ek teşvikler olmayacağı ve iç talep ile ihracatın ancak 2009 düzeyinde seyredeceği, özellikle ticari araçlar ve traktörde durgunluğun da devam edeceği beklenmektedir.
- 2009 yılında talep artışının önemli ek teşviklerle sağlandığı dikkate alınır, eğer krizin etkisi devam ederse, talebin % 10 dolayında azalması da söz konusu olabilecektir.
- Sınırlı olacak iç ve dış talep değişikliği sonucu, üretim de ancak 2009 düzeyinde kalacaktır.
- Sanayimizdeki bu olumsuz gelişmelere rağmen, banka ve finans sistemindeki olumlu sinyaller gelecek ile ilgili beklentilerin olumlu olabileceğini göstermektedir. Krizden çıkış sürecinde, eğer koşullar iyi değerlendirilebilirse, Türkiye'nin birçok fırsat elde edebileceği beklenmektedir.
- Küresel kriz, küresel otomotiv sanayiinde bir yeniden yapılanma süreci başlatmıştır. Bu gelişmelerin önümüzdeki dönemlerde Türkiye için de önemli fırsatlar yaratacağı tahmin edilmektedir.
- Otomotiv sanayimiz, rakibi olarak değerlendirilen yeni AB üyesi ülkeler ile kıyaslandığında; yüksek toplam kalite yönetimi anlayışı ve yüksek işgücü verimliliği ile çok önemli bir avantaja sahip bulunmaktadır.
- İçinde bulunduğumuz bu dönemde küresel rekabet gücünün sürekliliği için, sanayimizde yeni yatırım ve ArGe projelerinin desteklenmesi ve sanayimize yönelik yapısal tedbirlerin acil olarak uygulanması stratejik önem ve değer taşımaktadır.
- Düşük talep nedeni ile özellikle ticari araçlar ve traktör üreten fabrikalarımızda 2010 yılı başından itibaren üretime ara verilmesine başlanmıştır. **Bu nedenle 2009 yılında birçok üründe KDV indirimi yapılırken dikkate alınmayan ticari araçlarda 10 ve traktörlerde 7 puanlık KDV indirimi uygulanmasının başlatılması gerekli bulunmaktadır.** Bu araçlarda sanayimiz yerli tasarımlarla küresel pazarlara üretim yaptığı, katma değerini daha yüksek olduğu ve pazarda ithalatın sınırlı bulunduğu da dikkate alınmalıdır.

Diğer taraftan bu kriz ortamında, küresel pazarlarda da olduğu gibi, ülkemizde de otomotiv sanayinin krizden çıkışının 3-4 yıl gibi uzun bir süre alacağı da geçmiş kriz dönemleri verilerinden bilinmektedir.

Bu zor koşullar altında, otomotiv sanayi mevcut strateji ve hedeflerimizde bir değişiklik yapmamıştır ve 2 milyon adet üretim, 1,5 milyon adet ihracat, 50 milyar \$ ihracat geliri ve 600 bin istihdam hedefine ulaşmak için çalışmalarını planlamaktadır.

Bir başka ifade ile sanayimiz, "Küresel Mükemmeliyet Merkezi" olma hedefi yolunda, bundan sonra da istikrarlı iç pazar ve yeni ihracat projelerine bağlı olarak büyümek üzere yoğun çalışmalarını sürdürmektedir.

08 Ocak 2010